РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу.
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 7-го липня 1917. Ч. 79. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, July 7, 1917. No. 79.

ЦІЛИЙ МОСКОВСЬКИЙ НАРІД

ПРОТИ ПРОГОЛОШЕНОЇ АВТОНОМІЇ УКРАЇНИ.

НАСТУП РОСІЙСЬКИХ ВІЙСК В ГАЛИЧИНІ ЗДЕРЖАНИЙ.

АЛІЯНТИ НАДІЮТЬ СЯ ВЕЛИКОГО НАСТУПУ НІМЕЦЬКИХ ВІЙСК.

Вісти з України.

Цілий російський нарід проти Українців.

Стокгольм, 2. липня. — Постанова українського конгресу військових делегатів, який під теперішну пору відбуває наради в Києві, як також постанова Центрального Комітету Зєдиненої України, щоби **УТВОРИТИ З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ АВТОНОМІЧНУ РЕПУБЛИКУ, НЕ ОГЛЯДАЮЧИ СЯ НА РОСІЙСЬКЕ ПРОВІЗОРИЧНЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО В РОСІЇ**, стрінула ся з острою критикою „Рєчи", органу кадетів. „Рєч" критикує сей намір Українців, називаючи його ще одним пляном Німців в цїли розчленованя Росії.

ПОМИМО ТОГО ВСЬОГО СТАЛО ФАКТОМ, ЩО УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАДА ПРОГОЛОСИЛА НЕЗАВИСИМІСТЬ УКРАЇНИ ВІД РОСІЇ.

Всї українські справи мають бути полагоджені на установчих зборах. Однак вже теперішні кроки Українців стрічають ся з неохотою і осудом зі сторони не лише російського правительства, але й цілого російського народа.

„Новоє Время", обговорюючи отсю справу, пише:

„Мусимо глядїти холодно на сю проклямацію відорваня. Маємо надію, що Росія видобудеть ся зі сього тяжкого положеня, в яке нас поставила українська справа".

На конґресї делеґатів робітничих і салдатських рад в Петроґрадї, котрий в трох віддільних ґрупах радить над справою про будучність Росії, делеґат Войтенко доказував, що українську справу можуть порішити лише установчі збори. Він виступив також проти націоналізованя російської армії, як сього домагають ся ґрупи ріжних народів, як також проти твореня окремих народних полків.

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Льосоване розпічнеть ся на другий тиждень.

ВАШІНҐТОН, 5. липня. — **Льосоване на перших 625.000 жовнїрів розпічнеть ся в половині слїдуючого тижня.**

Льосоване відбудеть ся після стейтів, починаючи від стейту Алабама.

Проєкт в справі будови 22.625 літаків.

ВАШІНҐТОН, 4. липня. — **Воєнний департамент предложив нинї предсїдателеви військової комісії в палаті послів біл правительства в справі будови 22.625 літаків коштом 639 міліонів долярів.**

В білю говорить ся також про покликане в дорозї примусової служби 70.000 жовнїрів до служби при літаках.

Аліянти надіють ся, що Німцї розпічнуть небавом великий наступ.

АМСТЕРДАМ, 5. липня. — **Аліянти одержали відомість, що центральні держави лагодять ся до великого наступу на однім з боєвих фронтів. Чи нїмецькі війска розпічнуть свій наступ проти Росії, чи Франції, чи проти Італії, чи в Македонії, сього покищо не знати. Можливе однак, що наступ переведуть рівночасно на кількох фронтах.**

Центральні держави, як доносять вісти, роблять горячково великі приготовленя. Їх цїлию є вдарити з цїлою силою, щоби віднести на однім з боєвих фронтів рішаючу побіду.

Здогадують ся, що Німеччина по такій рішаючій побідї оголосила би нові мирові предложеня.

НА МОРИ:

В останнім тижни втратила Анґлія 31 кораблїв.

ЛОНДОН, 4. липня. — Звіт анґлійської адміраліції виказує, що в останнім тижни впало жертвою підводних лодок і мін **15 анґлійських кораблїв поверх 1.600 тон, 5 понизше 1.600 тон і 11 кораблїв рибацьких. Разом 31 кораблїв.**

Італія втратила 13 кораблїв.

ПАРИЖ, 4. липня. — **В протягу останного тижня підводні лодки затопили 13 італійських кораблїв.** Між тими було 8 кораблїв вітрильних і 5 рибацьких.

Нові німецькі підводні лодки.

ЛОНДОН, 4. липня. — **З Копенгаґен доносять, що Німцї будують нові підводні лодки, які щодо величини і скорости значно перевисшають теперішні.**

Нові підводні лодки мають характер підводних кружляків о величині 5.000 тон. Вони є довгі на 425 стіп; машини мають силу 18.000 коний. Скорість нових підводних лодок виносить 26 узлів на годину, коли плинуть поверхнею, а 16 узлів, коли плипуть під водою.

Така підводна лодка може відбути дорогу з Німеччини до Японії, не потребуючи доповняти матеріялів.

Домашна війна в Хінах.

ВАШІНҐТОН, 4. липня. — **Вісти з Хін доносять, що Хіни находять ся в передодни домашної війни.**

Деякі вісти доносять, що між війсками полудневих провінций, які хотять надальше задержати републиканський устрій Хін, а війсками цїсарськими прийшло вже до битви.

Хінський президент Лї Юанґ Гунґ находить ся в Пекінї, а його заступник Фенґ Кво Ханґ удав ся до Нанкіну, щоби відти вести воєнні операції проти війск проголошеного північними провінціями нового хінського цїсаря.

В РОСІЇ.

Наступ російських війск на лінії Зборів-Бережани.

ЛОНДОН, 4. липня. — Як доносять останні вісти, наступ російських війск в Галичинї слабне. Телеґрами з Берліна і Відня доносять про здержане наступу армії ґен. Брусілова.

Після донесеня з Петроґраду російські війска полонили за перші три дни наступу 300 официрів і 18.000 жовнїрів. Воєнна добича складаєть ся з 29 гармат і 35 машинових крісів.

Російські війска, окружаючи місто Бережани і посуваючи ся здовж зелїзничого шляху в напрямі Золочева, приготовляють ся до нового наступу на Львів.

Після донесеня з Берліна Бережани находять ся ще в руках Німців. Їх боронять випробувані війска саксонські. На полудне від Зборова австрійські війска уступили трохи назад, завдаючи чималі втрати війскам російським. Одержавши поміч, Австрійцї заняли знова сильні становища.

Наступ російських війск над Стоходом (на Волини) після донесеня з Відня не удав ся. Таксамо дальші їх напади по здобутю села Конюх (на північ від Бережан) відбито з тяжкими втратами для армії ґен. Брусілова.

На полудневій Волини і у північно-східній Галичинї відбуваєть ся сильна перестрілка артилерії, з чого можна вносити, що небавом прийде знова до завзятої боротьби на просторім боєвім фронті.

Російські телеґрами доносять, що перед переведенєм наступу піхоти бомбардовано неприятельські окопи без перестанку через два днї і то з такою силою, як сього нїколи доси не було на східнім фронтї.

Втрати російських війск були тяжкі, згідно з давною російською традицією. Під тим зглядом російська армія займає в сьвітї перше місце. Однак подиву ґідне є те, що помимо великих втрат російські війска не тратять воєнного запалу і тим не знеохочують ся.

Панує загальне переконане, що небавом воєнні операції на східнім фронтї приберуть великі розміри та що битва потриває й кілька тижнів, заки дасть ся оцїнити її вислід.

Наступ російськич війск в Галичинї здержаний.

БЕРЛІН, 5. липня. — Рапорт німецького ґенерального штабу звучить:

„**АРМІЯ КН. ЛЕОПОЛЬДА: На боєвім фронтї у східній Галичинї прийшло вчера лише до слабої перестрілки гармат.**

„**На ґорбках коло Бережан відбув ся ряд місцевих боїв. Неприятеля прогнано з решти окопів, які ще находили ся в його руках. Впрочім на сїм боєвім фронтї панував спокій.**

„На лінії між Зборовом а Бережанами розпочала ся вечером тяжка перестрілка артилерії.

„**АРМІЯ АРХ. ЙОСИФА:** Панує спокій.

„**АРМІЯ МАКЕНЗЕНА:** Слаба перестрілка".

ПЕТРОҐРАД, 5. липня. — Російський урядовий рапорт доносить:

„На схід від Бережан неприятель зробив напад на наші наперед висунені окопи, але огонь нашої артилерії змусив Німців до відвороту.

„На схід від Липиці долішної (над Наравкою) по попереднім бомбардованю перевели Німцї два рази напад на становища наших війск, однак за кождим разом їх напади відбито.

„На румунськім фронтї відбуваєть ся лише перестрілка патруль".

Козацький ґенерал буде диктатором на случай уступленя Керенського.

СТОКГОЛЬМ, 5. липня. — Ґр. Фрассо, член італійського парляменту, який через довгий час перебував в Росії, будучи висланим до Петроґраду в посольстві від італійського правительства, заявляє, що положене в Росії є о стільки вдоволяюче, що дає надію на поліпшене. Велику надію покладає ґр. Фрассо на те, що роійська армія буде всилї удержати ся через слїдуючі місяцї, а передівсім через слїдуючу зиму, у своїх окопах, що змусить Гінденбурґа до висланя значних німецьких війск на скріплене австрійської, болгарської і турецької армії.

Керенський на боєвім фронтї.

Після ґр. Фрасса теперішний наступ російських війск є дуже потїшаючим обявом. Ґр. Фрассо дає вияснене причин, які уможливили сей наступ.

Керенський, — оповідає ґр. Фрассо — їздив раз по раз на боєвий фронт, заохочуючи жовнїрів всею силою своєї красномовности до піднятя боротьби з неприятелем.

Часто лучало ся, що Керенський стрічав ся зі своїми ворогами око в око. На нього сипали ся проклони, на нього часом і камінєм кидано. Але Керенський, про котрого кождий знає, що він є хорий чоловік, нїколи не лякав ся своїх ворогів. Лучало ся нераз, що він чотири або пять разів зімлїв підчас своєї бесїди і доперва при помочи коняку (бренди) і морфіни привертано його до притомности.

Привернене карности.

Остаточно через свою відвагу здобув собі Керенський загальне поважане. Його палкі слова промовляли до переконаня жовнїрів здеморалїзованої армії. Жовнїри почали слухати приказів своїх командантів, засоби амуниції почали збільшати ся, російська армія набрала досить сили, щоби розпочати наступ.

Ґр. Фрассо каже, що положене Росії є так лихе, що гірше бути не може. Однак він вірить, що воно мусить поліпшити ся. Росія є подібна до хорого, який лежить у високій ґорячцї, і для якого нема иншого виходу, лише або вмерти або виздоровіти. Росія має досить сили, щоби прийти до здоровля.

Одинокий Керенськкий може виратувати Росію.

Віру в подужане Росії покладає ґр. Фрассо на Керенськім. Один Керенський може виратувати Росію. Признає однак, що здоровле Керенського є так лихе, що він довше не пожиє як чотири місяцї. Ґр. Фрассо бачить на случай уступленя або смерти Керенського лише один вихід для Росії, а іменно іменоване козацького ґенерала диктатором Росії.

Велика надія на козаків.

Ґр. Фрассо признає, що аби запобігти неладови і анархії, треба конче сильної військової сили, і він є тої гадки, що сей, котрий здобуде собі довіре козаків, буде всилї довершити се дїло.

Ґр. Фрассо заповідає страшну боротьбу і великий пролив крови.

Російські козаки є великі консервативсти. На своїм конґресї, який під теперішну пору відбуваєть ся в Петроґрадї, голосували козаки проти жадань Українців щодо автономії України.

1,500.000 салдатів утїкло з боєвого фронту.

Після оповіданя ґр. Фрасса поверх 1,500.000 салдатів покинуло боєвий фронт від часу вибуху революції. Дотепер повернуло з них на боєвий фронт не більше як 250.000.

Великий брак поживи по містах.

Справа поживи у великих містах є страшна з приводу великого неладу і браку транспортових средств. Убогим приходить ся по 4 години ждати на хлїб коло склепів, заки прийде на них черга. Ґр. Фрассо каже, що особливо велика небезпека грозить в зимі, коли люди мусять стояти кілька годин серед страшних морозів. Він боїть ся також, що сильні морози становлять також чималу небезпеку з огляду на армію, яка буде мусїла зимувати в окопах, а котра є тепер замало карна, щоби видержати терпеливо всї невигоди жовнїрського житя.

Робітники працюють лише 6 годин денно.

Робітники, коли працюють, то найбільше 6 годин денно. Підчас коли по містах і промислових осередках панує велика нужда і страшне убожество, селяни незвичайно збогачують ся через задержане у себе збіжа і продаваня його відтак по добрій цїнї.

Справа виживленя Петроґраду стає з кождим днем грізнїйша. Нарід стоїть під пекарнями цїлими годинами, не можучи купити хлїба.

(Ґр. Фрассо приїхав був до Петроґраду в чотири днї перед вибухом революції, Перед кількома днями прибув він до Стокгольму, відки знова відїхав до Петроґраду).

Рада робітничих і салдатських делеґатів в Петроґардї витає побіду.

ПЕТРОҐРАД, 5. липня. — Рада робітничих і салдатських делеґатів в Петроґрадї ухвалила пійти слїдами всеросійського конґресу делеґатів робітничих і салдатських рад і вислати російським війскам привіт з приводу побіди в Галичинї. **Дотичну резолюцію ухвалено 472 голосами порти 271.**

Посьвячене прапора жіночого полку.

ПЕТРОҐРАД, 5. липня. — Посьвячене прапора першого відділу жіночого полку в Петроґрадї відбуло ся нинї в соборі св. Ісаака. Поверх 200 жінок, у військових мундурах і зоружених в кріси, брало участь в сїм торжестві. Донські козаки і моряки становили почетну сторожу.

В походї жінки-жовнїри несли прапори з написями: „Красша смерть ніж ганьба!" і „Жінки, не подавайте своеї руки зрадникам!"

Лїбкнет і Адлер почесними членами всеросійського конґресу.

ПЕТРОҐРАД, 3. липня. — На всеросійськім конґресї делеґатів робітничих і салдатських рад іменовано **німецького соціялїста д-ра Карла Лїбкнехта і австрійського соціялїста д-ра Фрідріха Адлера почесними членами конґресу.**

(Лїбкнехт сидить під теперішну пору у вязниці за виступ проти німецького правительства. — Адлер сидить знова у вязниці за замордоване президента австрійського кабінету, ґр. Штірка).

Ґен. Каледін вибраний гетьманом донських козаків.

ПЕТРОҐРАД, 3. липня. — **Ґенерал Каледін зістав вибраний гетьманом донських козаків.**

(Ґен. Каледін був в минувшім роцї комендантом російської армії на Волини. Підчас великого наступу Брусілова в 1916 р. армія ґен. Каледіна осягнула найбільші успіхи, здобуваючи Луцк і Дубно. Його армія полонила 80.000 Німців і Австрійців).

(Продовжене на стороні 2-гій).

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
to United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
to Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS — MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертасть ся.

З біжучої хвилі.

—o—

Борис Бахметєв, новий російський амбасадор у Вашінґтоні, передаючи в четвер (5. с. м.) посольські документи в руки президента Вілсона, заявив між иншим, що **Польща одержить цілковиту независимість, а Фінляндія, Україна і инші національности одержать запоруку на широкої степени автономію.**

Читаєш се і дивуєш ся, що російське демократичне правительство творить якісь „широкі" і „вузкі" степені автономії. А дальше, може би п. Бахметєв пояснив американській демократії, чому то московська демократія не однаковою мірою мірить всі поневолені національности Росії.

Україна — як доносять телеґрами — не годить ся на „широку" степень автономії, але проголосила **повну** автономію. Побачимо, що зробить Фінляндія...

Коли всеукраїнський конґрес в Києві проголосив повну автономію України, тоді вся московська преса, і консервативна і ліберальна і поступова, мокрим рядном накинула ся на всеукраїнський конґрес, **а петроґрадська консервативна „Рѣчь" злобно заявила, що проголошенє повної автономії України є одним з німецьких плянів розчленованя Росії...**

Горою, московська демократіє!...

Всьо, що не на руку московським інтересам, то се німецька інтриґа! **Нехай ухвала всеукраїнського конґресу основуєть ся на найдемократичнійших фундаментах, нехай вона буде найбільшою сьвятостию для Українців, але коли вона не на руку Москалям, то се вже німецька інтриґа!...**

Розуміємо програму московських демократів...

Польський „Курієр Познаньский" твердить, що австрійський парлямент скликано під натиском російської революції. Премієр Клям-Мартініц — мимо жадань австрійських Німців і Поляків, аби всі справи (також вилученє Галичини) порішити позапарляментарною дорогою — рішив ся таки скликати парлямент і рішенє справ віддати послам. Обурені на Клям-Мартініца Поляки зчинили йому бучу і він мусів уступити зі становища премієра.

В австрійськім парляменті — як ми вже доносили — польський посол др. Лев Біліньский зложив австрійському урядови присяґу польської вірности отсими словами:

Для нашого визволеня ми не потребуємо помочи аліянтів. Ми є вільнійші ніж инші поза границями монархії.

Повисша заява не сподобала ся деяким польсько-американським ґазетам, а шікаґовський „Дзєннік Звйонзкови", згадуючи про тусаму промову Біліньского, подав її в такім виді:

Не потребуємо союза (розуміеть ся з Австрією) для нашого визволеня. Ми є вільнійші ніж инші поза границями монархії.

Нема чого дивувати ся... Поляки є майстрами в перекручуваню фактів, а особливо фактів політичного характеру...

ПРОЧ З РАБСТВОМ!

Коли на всеукраїнськім конґресі в Києві проголошено повну автономію України й іменовано окреме українське правительство, в московськім народі заворушило ся, неначе в гнізді шершенів. Московський нарід, замісць домагати ся від правительства, щоби воно сповнило слушні жаданя Українців, виступив проти них збитою лавою. Як останні телеґрами донесли, проти Українців виступили не лише московські консерватисти і ліберали, але навіть московські соціялісти. Їм на поміч поспішають козаки, заявляючи на своїм конґресі, що підопруть московське правительство у всякій його акції проти Українців.

Зі становища, яке заняв московський нарід супроти Українців можна вносити, що ані він, ані його правительство зовсїм не думає сповнити справедливих домагань Українців, але противно, можна надіяти ся, що московське правительство є готове навіть ужити насильних средств, аби лише здавити рух за повною автономією України.

Що дієть ся якраз під теперішну хвилю на Україні і в Росії, ми сього не знаємо. Можливо, що обі сторони ладять ся проти себе до кровавої оружної розправи. Можливо, що московське правительство отворить свої очи, які були дотепер засліплені байдужностию або й ворожнечею до всього, що українське, і сповнить жаданя Українців, видячи, що дорога, якою воно поступає, може довести до упадку цілої російської держави.

Без огляду на те, що станеть ся в найблизшій будучности, ми можемо на підставі останних подій на Україні ствердити факт, що український нарід і його провідники втратили зовсїм довірє до провізоричного московського правительства. Становище українського народу супроти правительства позістане незмінене, доки не змінить ся нинїшне московське правительство, або доки воно не дасть українському народови таких ґарантій, яких він жадає.

* * *

А тепер гляньмо оком на те, що дієть ся під сю пору серед Українців у Злучених Державах. Ціла українська преса, з дуже малими вимками, радісно витає вісти про останні події на Україні. Цілий наш український загал висказує своє повне довірє до провідників українського народу, в руках котрих спочиває доля України. Цілий український загал вірить, що вони поведуть український нарід шляхом до як найкрасшої будучности.

Та на жаль, знайшов ся серед Українців в Америці гурток людців, а зглядно найшло ся кілька одиниць, яким не до смаку ґармонійне і згідне становище американського українського загалу. Випадок хотів, що случайно випав на теперішні часи приїзд російської комісії до Злучених Держав. На її чолі стоїть Бахметєв, новий російський амбасадор для Злучених Держав, отже представник теперішного московського правительства.

В цїли торжественного повитаня нового російського амбасадора російська громада в Ню Йорку утворила окремий комітет, який віднїс ся між иншим також і до українських орґанїзацій, аби взяли участь у тім сьвяті. Зовсїм природно, що українські орґанїзації відмовили ся від співучасти, з огляду на вороже становище теперішного московського правительства супроти жадань Українців.

З нюйорської російської часописи „Русскій Голос" довідуємо ся, що в готели „МкАлпін" відбула ся конференція представників ріжних російських орґанїзацій, на якій вибрано екзекутивний комітет і комісію, котрі мають займити ся приготованєм для принятя Бахметєва. Між членами комітетових читаємо також імя **п. Н. Цеглинського, звісного нашому загалови швайцарського делеґата.**

Чи п. Н. Цеглинський виступив тут яко приватна одиниця, чи яко представник Федерації, чи яко почесний член Руского Народного Союза, чи яко редактор „Народа" — ми сього покищо не знаємо, бо друге число його орґану „Народ" ще не вийшло (перше появило ся 24. марта с. р.), а „Народна Воля" мовчить про сю справу як заклята.

Коли п. Н. Цеглинський виступив тут яко Н. Цеглинський, то ми не лише сьому не дивуємо ся, але противно: вповні п. Цеглинського розуміємо, знаючи з ревеляцій п. Левинського ціль, задля якої п. Н. Цеглинський прибув до Злучених Держав.

Однак сумним фактом є те, що п. Н. Цеглинський — як доходять вісти — потрафив помимо того найти гурток людий, яких неначе череду пожене перед лице представника ворожого українській справі правительства і зложить йому чолобитню.

П. Н. Цеглинський посилав чолобитню до російського царя зі Швайцарії якраз тоді, коли царський уряд допускав ся найбільших насильств на українськім народі. Таксамо й нинї п. Н. Цеглинський спішить з чолобитнею до представника московського правительства якраз під сю пору, коли воно відкидає справедливі жаданя Українців і грозить їм навіть своєю силою. Сьому не дивота. Се-ж його служба. А тих, що помимо остороги йдуть за його розказом, осудить сам нарід.

НА ЧИСТУ ВОДУ.

Нині, коли українська справа силою обставин висунулась на передове місце і український нарід з малозвісного, майже неістнуючого для сьвіта, стає нараз предметом загальної уваги, нам слід би оглянути ся на хвилю поза себе, а чейже побачимо, чого нам недоставало, а що могло би нашу справу посунути значно дальше, як ми її до часу війни посунули.

Одно, чого нам бракувало, то, — **ідеї державности,** себто **бракувало нам ясної і сталої думки про те, що нашим найважнійшим стремлїнем повинно бути — мати свою державу.** Вправдї час від часу виринали поодинокі кличі, що ми, великий український нарід, мусимо добити ся Свобідної України, та сі кличі ніколи не могли захопити ширшого загалу до тої міри, щоби сей клич став одинокою і найсьвятійшою цілию кождої одиниці нашого загалу.

Причин на се складало ся богато, а з тих чи не найперша була та, що ми не мали *одного спільного імени,* одної спільної назви, якаб всіх нас обєднувала в один великий нарід.

Візьміть Поляка, відки хочете — з Німеччини, Росії, Австрії, а він вам скаже, що він ніхто инший, а лише Поляк. Візьміть Француза з Франції, Канади чи Швайцарії, він завсіди назве себе Французом. Тому сей Поляк чи Француз в сій своїй загальній назві бачить цілий свій нарід, якого частинкою він себе уважає.

Не так у нас. Ми були Русинами, Галичанами, Буковинцями, Малоросами, Українцями, Червоноросами і ще чим. Не було також якоїсь загальної одної назви для означеня тої землї, яку наш нарід замешкував. Була Галичина, Буковина, Угорська Русь, Малоросія, Русь, Україна. А як саме назвати цілий наш нарід і ту землю, на якій він жиє, про се не було одного якогось понятя.

А коли не було загально принятої назви, то не могло бути загально принятої цїли. Нарід жив, аби жити і служити тому панови, котрий взяв його під свою власть.

Не знаючи-ж самі, як себе назвати, ми не могли сказати про себе другим так, аби вони зрозуміли, хто ми такі. Замісць показати себе одним великим народом, ми самі ділили себе в своїх і чужих очах на якісь части і частинки, на краї, провінції, повіти.

Ось чому чужим тяжко було зрозуміти, хто ми такі! Ось чому нашим ворогам так легко було представляти нас в невластивім сьвітлі, виробляти про нас найбільше брехливі понятя. Ось чому ми не могли обняти зором цілого нашого народу, усеї нашої землї і поєднати ся для спільної працї.

І не лише там, в Европі, але і тут ми терпіли, а вчасти і доси терпимо за те, що ми не знали, хто ми. Бо і хто? Русини (з чого Анґлієць виробляє собі, що ми Росіяни), Ґаліціяни, Буковинці, Малороси, Австріяки, католики, православні, хахли... а деколи і „Поліш", себто Поляки. І хто може серед тої хмари ріжних імен і понять вивести лад?!

Нині доперва бачимо, чого нам бракувало.

Бракувало нам спільної, загальної назви на означенє нашого народу і краю, а через те не могла в нас виробити ся і дозріти думка про нашу власну самостійність, нашу державу — **ідея державности.**

В нас не було цїли, ми не бачили її. Тому, хоч само житє перло нас туди, куди нам була дорога, ми йшли дуже поволи, бо несьвідомо — хоч все таки йшли.

Не можна одначе сказати, що вся вина за те все на нашій совісти. Ні! І неприяючі обставини і лихі сусіди довели нас до того, що ми й самі не знали, чи ми є, чи нас нема.

Однакож час робив своє. І наше вікно, хоч і поволи, а прояснювало ся і ми побачили, що ми не хто инший, але **Українці,** а наша земля **Україна.** Сї назви, се наші рідні народні назви з давних часів. Нині нам відомо, що тих назв наш нарід уживає вже около 800 літ.

Назва **„Русь"** нині пережита і належить вже до історії. Її уживати нині не можна тому, **що її можна нині приложити і до Українців і до Москалів.** Тесаме і з назвою **Русин і руський.**

Розвій нашого народного житя, нашої культури довів до того, що нині наш нарід приняв одну спільну назву **УКРАЇНА і УКРАЇНЦІ.** Нині так себе називає кождий сьвідомий наш чоловік і так називає нас сьвіт. І тому тепер, коли на нас звернені очи сьвіта, нам тимбільше потрібно одної загальної назви, одної загальної цїли, одного народного облича. Всяка неясність і двозначність не повинна мати в нас нині місця.

Нині назви: **„Україна" і „Українець"** здобули собі таке широке поле, що лише хиба по темних закутках лишили ся старі назви. Письменники наші вже десятки літ уживають виключно сих назв.

Хто з наших людий більший від Шевченка? — А він же тим власне великий, що був Українцем цілою своєю душею. Перечитайте цілого Шевченкового „Кобзаря", а ви не знайдете иншої назви як УКРАЇНА. Нема там в Шевченка ані „Руси", ні „Малоросії", а лише Україна.

А в сїй хвили, де лише говорить ся про нашу справу, там всюди бачимо назву **„Україна". Сю назву бачимо нині в часописях анґлійських, польських; її уживають часописи російські, які ще донедавна уживали російської офіціяльної назви: „Малоросія", „Малороси".** Знак — що загальна наша народна назва завоювала собі право горожанства навіть там, де ще донедавна вступ для неї був заборонений.

Нинїшна передомова хвиля кличе, щоби ми зірвали раз на все з нашими перестарілими традиціями, з старими привичками і вступили на шлях нового житя. Старе віддаймо там, де йому місце: — історії до переховання.

Коли би в нас по темних закутках не лишили ся були старі для нинїшного житя назви „Русь, Русин, руський", то не мала би була до чого причепити ся і москвофільська зараза, яка власне чіпляла ся тої назви „Русин, руський", кажучи — „я русский, а ти руський, то все одно".

Тому то відтепер, коли український нарід став свобідний, коли сьвіт говорить про автономію України, про українську републику, про українську державу, **ми** повинні всі до одного звати себе лише **Українцями** (по анґлійськи Украініен), свою мову **українською,** свою землю **Україною.** Назву „Русин, руський" (по анґлійськи Рутініен) повинно ся раз на все залишити.

Сим ми покажемо чужим, що ми тут один український нарід, сим положимо конець всім тим ріжнородним невластивим назвам, якими ми себе і нас другі називали. А що найважнійше — **ми назвою „Українець" на кождім кроці будемо зазначувати, що ми ні Москалі (русскі) ні Поляки, ні Австрійці, але Українці, сини 35-міліонового Українського Народу, і що такими, а не иншими повинні нас всі уважати!**

(„Український Голос").

ПРИЧИНИ УВІЛЬНЕНЯ ВІД ВІЙСКОВОЇ СЛУЖБИ.

Президент Вілсон подав до публичного відома, кого і з яких причин не будуть покликувати до війска підчас першого льосованя. Вільними від льосованя і військової служби є отсі мущини:

1. Урядники федерального правительства, поодиноких стейтів, територій, а також дистрикту Колюмбія.

2. Правно ординовані сьвященики і студенти теольоґії, які почали свої студії перед днем 18. мая 1917 року.

3. Особи, які вже тепер належать до армії Злучених Держав.

4. Ворожі чужинці і всі инші чужинці, які ще не мають „перших паперів".

5. Повітові і міські урядники.

6. Митарі (цлові урядники).

7. Особи заняті при почті.

8. Робітники у фабриках оружа, в арсеналах і робітники при будові кораблів.

9. Лоцмани (корабельні керманичі).

1. Моряки в активній службі Злучених Держав або на американських кораблях.

11. Від військової служби звільнені також:

а) Кождий, хто удержує жінку або дитину.

б) Син, котрого матїр є вдовою.

в) Батько одної або більше дітий низше 16 літ житя, які не мають мами.

г) Брат одної або більше дітий низше 16 літ житя, які не мають родичів.

12. Члени признаних і перед днем 18. мая 1917 року зорґанїзованих релїґійних сект, які противлять ся війні.

13. Люди морально упослїджені, а також злочинці.

Кождий військово обовязаний горожанин, який не належить ані до одної з повиcших кляс, коли буде вильосований, а схоче бути увільненим, мусить ставити ся перед властями до лікарських оглядин і подати причини, задля яких хотів би бути увільненим від війска. Власти рішать справу на місци.

Кождий, хто реґістрував ся 5. червня, дістане своє число. Рекрутаційна комісія вильосує один міліон чисел, а з них виберет ся рекрутів до першої армії, зложеної із 625.000 жовнїрів. Коли би показало ся, що сих 625.000 осіб є фізично нездорові, тоді відбудеть ся дальше льосованє.

Здібних до війска рекрутів вишлеть ся зараз до концентраційних таборів для військового вишколеня.

День льосованя ще не означений, однак правдоподібно буде ним день 10. липня.

ВОЄННІ ВІСТИ.

(Продовженє зі сторони 1-шої).

Вибір голови російської церкви.

ПЕТРОҐРАД, 3. липня. — В середу відбудуть ся в Москві вибори на митрополита, який є в дійсности головою російської церкви.

Між кандидатами на московського митрополита є також арх. Плятон і арх. Тихон, які стояли свого часу на чолї російської православної місії в Америці.

З діяльности німецьких аґентів в Росії.

ПЕТРОҐРАД, 2. липня. — **Аґітація центральних держав в Росії доходить з кождим днем до неймовірних розмірів. Замордоване російського ґенерала Ноґіна приписують роботі німецьких аґентів.**

Викрито богато випадків, які вказують на живу діяльність німецьких аґентів.

Щодо випадку замордованя ґен. Ноґіна викрито, що австрійський ґенерал, який стояв напроти, визначив був за убитє ґен. Ноґіна нагороду в сумі 15.000 рублів. Коли ґен. Ноґін згромадив коло себе жовнїрів двох вірних компаній і заохочував їх до наступу, вибухаюча куля поцілила його в голову, убиваючи на місци. Його похорон відбув ся в середу в Харкові.

В Москві один чоловік виголошував промови на улицях міста, взиваючи до окремого мира з Німеччиною. З його вимови можна було пізнати, що він був німецького походженя. Коли його арештовано, його товариш сказав по німецьки: „Горожани, в новій Росії не годить ся перервати бесідникам. Ви повинні бодай позволити Німцям слухати". Заки їх заведено на поліцію, товпа обох тяжко побила.

Телеґрами з Ясів (Румунія) доносять про арештоване Німця, який носив мундур і мав леґітимацію румунського ґенерала. Сей „ґенерал" жив собі в окремім поїзді і їздив сюди і туди, здержуючи рух на зелїзничих шляхах. Инший знова Німець, маючи також відповідну леґітимацію, оголосив себе інспектором значної секції зелїзниць і видавав приказ, куди поїзд „ґенерала" має їхати.

В Києві арештовано австрійського офіцира, який промовляв на улици за окремим миром.

Положенє в Росії після звіту американської комісії.

ПЕТРОҐРАД, 1. липня. — По двотижневім побуті американської комісії в Росії голова комісії, Рут, представляє положенє в Росії як слїдує:

Знищенє в промислї, викликане через аґітацію анархістів і невідповідальних осіб, є значно більше ніж в Америці собі представляють.

Вправдї провізоричне правительство має поперте від великої більшости народа, однак, як довго воно не є всилі здобути собі права карати, не може бути й бесіди, щоби правительство могло бути тривале.

З другої знова сторони потїшаючим є обяв, що радикальні соціялісти є готові попирати провізоричне правительство. В наслїдок сього провал між соціялістами а умірковаными постійно вменьшаєть ся. Крайні елементи становлять нині окрему ґрупу, яка нині не має вже впливу на нарід.

Серед низших верств народа проявляєть ся чимраз яснійше і здоровійше зрозумінє положеня, що не позволяє на те, аби відемні ідеї селян і шкідливі науки крайних розвивали ся.

Між російськими масами все ще панує переконанє, що пролетар Росії може братати ся з пролетарем Німеччини. Ще дотепер російські соціялісти не навчили ся, що зі злуки російських і німецьких соціялістів не може вийти сьвітова демократія.

Американці на конґресі козаків.

ПЕТРОҐРАД, 2. липня. — Члени американської комісії, американський соціяліст Чарлс Е. Русел і провідник американських робітників Джеймс Донкен, одержали від козаків запрошенє, щоби промовляли на їх конґресі.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ" І ПРИЄДНУЙТЕ ЇЙ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Чому Америці грозить голод?

(Надіслана стата).

Коли говорю про голод, то думаю про той надзвичайний стан в економічнім житю даного суспільства, де пересічна частина населеня з конечности ограничує свої необхідні потреби для піддержаня фізичного істнованя. Те ограниченє може осягати ріжний степень і приймати ріжні форми; часом доводить воно до голодової епідемії, о скільки зовнішна інтервенція тому не запобіжить. Не узглядняю тут верстви так званих „вічно голодних", яких підчас найліпших обставин нічим не наситиш; вони вкінци і так мало терплять, бо підчас такого надзвичайного стану осягають скоро свою ціль, переносячи ся на лоно Авраама. Се вкінци тичить ся більше соціольоґії ніж аґрономії.

Голод, у властивім того слова значіню, може бути спричинений тільки натуральними факторами, як: неврожаєм, елементарними нещастями і т. п. Се є одинока природна причина голоду. Се є того рода обяв, де можна зовсім рішучо сказати: „Як було давно, так є тепер і так буде дальше", — хиба удасть ся колись чоловікови побороти сили природи і зробити їх послушними його волї. Так бодай ми бачили в Европі, так нам оповідає історія. Правда, не обійшло ся тут без виїмків (напади, грабіж, крадіж і т. п.), але се все не зміняє ще правила. А чи так в Америці?

Слідім за подіями останних днів. Населенє Злучених Держав обняв незвичайний інтерес супроти погроз, киданих від часу до часу щодо наближаючого ся голоду. Всякий взагалі почав пильно заглядати в очи надходячій марі. Державна рада, заряди поодиноких держав і міст почали нагло ту справу розбирати, а вслід за тим зміняти, доповняти і творити нові постанови. Порушили все, що тільки рушити далось, аби запобігти з гори голодовому нещастю. Не счислив би тих всіх суґґестій та видумок... Заохочують нарід до фармерства, заказують марнувати поживу, забороняють богато їсти, подають хінські дієти, а що найцікавійше, то в Ню Йорку, посеред міста казали перший раз, по кількох сотках літ, капусті розпустити своє листє, глянути на пречисті улиці та вдихнути доволї препоживного воздуха. І росте капуста, а з нею в кождого прохожого зростає обава о завтра. Однак, згідно з висше висказаною засадою про причини голоду, ми не бачимо ніяких натуральних (значить конечних) причин тої сумної будуччини. Причина грозячого американського голоду є зовсім инша, не натуральна, а причина наскрізь штучна, як штучне й ціле американське житє.

Майже кождий Европеєць знає, що найдрібнійша річ, чи стан, чи який инший обяв у суспільнім житю є вислідом розвою цілих тисячліть. Всьо, що там займає своє місце, перейшло свою школу, видержало пробу, нераз кроваву. Де леґальні средства не приносили успіху, там переворотом, пробоєм промощувано дорогу істнованю чогось лучшого. Було там усьо. Де люди мовчать, чого історія не записала, там говорять мертві річи; камінє мовить, що було давно. Тимто й економічне житє в Европі має свою типову форму. Вона з ґрунту відмінна від форми економічного житя американського.

Пересічний европейський рільник є досконалим аґрономом. Його знанє, в якій би то не було степені, є загальне. Він є добрим сівачем, садівником, пасічником, огородником, лісничим — коротко: не счислив би всіх тих професій, в яких він обізнаний. Тому, о скільки кліматичні і земельні условя на се позволяють, він стараєть ся бути всім. Яка сьому причина, яка його добра, а яка зла сторона? Причина ясна. Він хоче мати всьо своє, що до житя потрібне. І має слушність. Він пшеницю і жито плекає на хліб, бараболю для свиний, бураки для рогатої худоби і т. п. Він пшеницю відвозить до млина, о скільки не меле дома, пече хліб і сам його консумує. Він по можности стараєть ся мати всьо своє. Хосен з того видний. Одиноке зло було би те, що того рода господарство не позволяє, узгляднюючи природні условя, розвинути ся певній галузи господарства специяльно, яка в данім місци була би найвідповіднійша. Хоч і се не є зовсім виключене, то всеж таки пересічний европейський рільник (думаю всяке господарство) стараєть ся бути ґенеральним продуцентом, а заразом консументом без ніякого посередництва. О скільки даного матеріялу він продукує понад потребу, то він його збуває, а в заміну набуває матеріялів йому потрібних. Так загально представляв би ся рільник европейський.

Порівнаймо його з рільником американським. О скільки европейський рільник розуміє всьо, о стільки американський є специялістом. Коли в його полосі родить ся пшениця, то він нічого крім пшениці не сіє; коли він жиє на преріях, то ховає рогату худобу і коні; на полудни знов овочі і т. д. Коротко: він більше приноровлюєть ся до природних обставин, використовуючи їх дари. Така господарка була би ідеальною, о скількиб вони йшли в парі з торговлею. З висше наведеного бачимо, що американський фармер мусить увесь свій продукт збути, а за те дістає гроші; за гроші-ж він купує всьо, що йому потрібне. Він ховає пшеницю, але хліб купує; плекає овочі, але перерібки з них набуває за гроші. І так взагалї в кождім напрямі. Він без посередника не обійдеть ся. І тут бачимо кольосально розвитий посередний фактор, то є торговець. І коли господарка, оперта на узгляднюваню умов кліматичних, була би подвійно хосенною, то тут власне ціла біда в тім торговци, що стає конечним посередником між продуцентом а консументом. Він після своєї волї диктує і одному і другому. В сім случаю томусамому. Попри те приходить еще одна ціха торговця, а то його несумлінність. В його руках оба фактори, — він їх паном. Він з природи річи купує тано, а збуває дорого. Коли часом зайде яке драстичне непорозуминє, то він знає способи на його усуненє. Се ще нічого кримінального. Він попри те все не оглядаєть ся, кому він продає, хто є його консументом; він продає тому, хто більше дає. І в тій власне точці містить ся загадка надходячого голоду в Америці.

Американський торговець продав поживу Анґлії і Франції. Він сам того з початку не розумів, бо американський торговець — се великий кольос, який має довгі руки і знаменитий нюх, але нема в нього души; він без чувства. Хоч його поклонники евентуально можуть бути людьми сумлїнними і з чувством, то він самий є машиною. Він притім сильний і свобідний. Йому поклоняють ся всї; власть йому нічим. І доки він функціонував, не роблячи помилок, доти власть йому приплескувала; але коли він почав баламутити, вона почала йому приглядати ся. Далї починає його атакувати. Посипали ся ріжні законопроекти — се перші стріли. Але чи вдасть ся його побороти, се скаже найблизша будучність. На мій погляд трудна се операция; Америка затісно обнята кліщами того великана, заглибоко він запустив свої корінї. Коли ходить о його зреформованє, або бодай ограниченє його сили, то тільки значить, що реформація всього, що називаєть ся американським.

Що-ж знова відносить ся до самого будучого нещастя, то се річ, якої Америка ще не знала. І коли її зазнає, то з певностию верстви найнизші перенесуть в половині, коли не зовсім, те горе на своїм тїлї і души. Ті, які нинї стоять у погорді в правительства, ті будуть мати „ґуд тайм". Найгірше однак може потерпіти в данім случаю населенє міст, яке з правила є консументом, а яко таке не має навіть тільки средств до житя, що продуцент. З фактом так поважним треба дуже числити ся, коли зважить ся, що майже всї Українцї є тими другими (консументами), тому в данім случаю остали би на ласці долї або недолї. Здало би ся, щоби кождий зокрема і всї загалом над тим застановили ся.

М. Д.

ДО ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ, БРАТСТВ І СЕСТРИЦТВ В НЮ ЙОРКУ.

Колиб котре з Товариств, Братств або Сестрицтв не одержало запрошеня на перше „Січове Сьвято", яке відбудеть ся в неділю, 15. с. м., у великім „Белведер Парк" через неточну адресу даного урядника або инші причини, то отсею дорогою заявляємо, що вислано запрошеня до слідуючих Товариств, Братств і Сестрицтв:

Товариства: „Просьвіта", „Запорожська Січ", „Подільська Січ", „Нова Січ", „Січ", „Укр. Козаки міста Львова", „Укр. Бесіда", „Вільність в Америці", „Нова Україна", „Жеребетська Любов", „Поморяни", „Народна Поміч", „Богородчани", ім. Адама Коцка", „Злучність Родимців", „Воля", „Тисьменицчани", „Теребовельська Поміч", „Борці за визволенє України", ім. М. Січинського", „ім. Івана Франка", ім. Тараса Шевченка", „ім. Мик. Лисенка".

Братства: „Св. Андрея", „Св. Володимира", „Св. Юрія", „Св. Михаїла".

Сестрицтва: „Св. Ольги" (від. І-ший), „Св. Ольги" (від. 2-гий), „Св. Параскевії", „Серце Ісуса", „Непорочного Зачатя", „ім. Олени Січинської".

Тов. „Український Хор" і Тов. „Української Юнії чищеня вікон".

Ще раз просимо висше згадані організації не відказатись від численної участи в першім „Січовім Сьвяті", котре устроюєть ся не для користи матеріяльної, але для вшанованя імени Богдана Хмельницького та інших борців за свободу України.

ЗА СІЧОВУ СТАРШИНУ:
П. Задорецький, кошовий;
П. Паньчишин, скарбник;
Олекса Гиса, писар.

НАРОДНИМ БОРЦЯМ.

(В сторону вітчини).

О! славно, честь Вам, борці великі,
За Вашу працю і труд,
За Ваші діла пребогаті,
Що то важкі кайдани рвуть.

Сторожі наші сьмілі, завзяті,
І оборонці наших нив,
Ні, запал-жар Ваш не угасне
Посеред бурі страшних злив.

Ви гарт народу, надія віра,
Зелїзна воля, сталевий дух,
Ви взір завзятя малодухам...
Ах, та який грімкий Ваш звук!

Яка рішучість, сила, бодрість
В Ваших стремлїнях у цїли є,
І яка радість, радість велика...
Грудь ся ворушить і серце бє.

Вас не вгамує московська сила,
Що жажди повна реве,
Ваш дух високо взніс прапор волі;
Він щастє Вкраїні несе.

Йосиф Сливінський.

Фол Рівер, Масс., 27. червня 1917.

Найнещасливійшим з людий є завистний, бо його мучить не лише свій біль, але й чуже щастє. — (Біон).

Evening in Ukraine.

Our men come back from the boundless plain,
Out of the leagues of air and sun,
To the small white house in the twilight lane
To Mother and home, for day is done.
The girls are singing, lightly and free;
Supper is waiting under the tree.

Through whispering leaves the stars look [down;
The girls step carefully to and fro,
Serving the men, so hungry and brown,
As Mother has taught them, long ago.
She watches them still, lest aught should fail,
Listening at whiles to the nightingale.

Mother has laid her child to bed,
Lulling him under the open sky;
Herself she nods a drowsy head
For the shadows of night go softly by,
And the girls are silent, one by one,
Till all the village is still as stone,
And the nightingale sings on alone.

(After TARAS SHEVCHENKO.)

By Rosalind Travers Hyndman.

ПОЗІР! БРУКЛИН І ОКОЛИЦЯ!

РУСЬКА ГР.-КАТ. ПАРОХІЯ СОШЕСТВІЯ СВ. ДУХА В БРУКЛИНІ, Н. Й.

— устроює —

ВЕЛИКИЙ РІЧНИЙ ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 15-го ЛИПНЯ 1917
В QUEENS BOULEVARD PARK, 95 Elmhurst, L. I.
ПОЧАТОК О ГОДИНІ 2-ІЙ ПОПОЛУДНИ.
Музика першорядна.
ВСТУП 25 ЦЕНТІВ.

Дорогі Братя і Сестри! Уладжуючи сей пікнік, маємо на цїли всім нашим Братям і Сестрам дати спосібність зійтись враз з родинами і знакомими, спільно і свобідно забавитись, заспівати, розірвати ся по тяжкій праці, а що найважнійше — віддихнути сьвіжим воздухом. Тож спішім громадно на сей пікнік. 79і82

КОМІТЕТ ПАРАФІЯЛЬНИЙ.

Хто би не знав як доїхати до парку, то просить ся прийти коло церкви на 160 Норт 5-та ул., де будуть комітетові очікувати, а заразом служити за показчиків.

ПОЗІР АНСОНІЯ, СІМОР І ДЕРБИ, КОНН.!

Українська шкільна дітвора в Ансонії, Конн., відограє в память 103-их роковин уродин народного кобзаря Тараса Шевченка дїточе представлене зі співами яке написав Михайло Козоріс

„ТАРАС ДИТИНА"
в двох сценічних образках,
В СУБОТУ, ДНЯ 7-го ЛИПНЯ 1917 р.
в парохіяльній гали під новою церквою при Клїфтон Аве., Ансонїя, Конн.
ПОЧАТОК О 8-ІЙ ГОДИНІ ВЕЧЕРОМ.
ВСТУП 15 ЦНТ.

По представленю будуть дїтєчі співи і деклямації.
О численну участь просить — КОМІТЕТ. 70

САВТПОРТ, КОНН.

ТОВАРИСТВО ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, ВІД. 84 У. Н. СОЮЗА В САВТПОРТ, КОНН.

— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, ДНЯ 14-го ЛИПНЯ 1917
НА ФАРМІ ДЖОРДЖА КІЧА.
Вступ 25 центів.

Дістатись на фарму можна в сей спосіб: від „Равнд Гавзу" або „Круглого салюну" треба іти піхотою 15 мінут до місця де будуть очікувати автомобілї які будуть відвозити гостий на місце де буде відбуватись баль.

На сей баль запрошуємо всіх Українців і Українок не тільки з Савтпорт але і з Вестпорт, Ферфілд, Бріджпорт, Дерби і Ансонії, Конн. Ми постарали ся о добру музику, сьвіжі напитки ріжного рода, смачні перекуски, отже і забава буде весела. Кромі того буде богато несподіванок. Хто прийде певно не пожалує. — За добру і веселу забаву ручить — КОМІТЕТ. 79-80

ПОЗІР УКРАЇНЦІ З ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ.

ТОВ. „ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ", ВІД. 234 У. Н. СОЮЗА

— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, ДНЯ 14-го ЛИПНЯ 1917
в гали Лютвина при Фронт і С. Парк стр., Елізабетпорт, Н. Дж.
ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 7-ІЙ ВЕЧЕР.
ВСТУП 25 ЦНТ.

На сім бали будеть ся приймати нових членів до тов. „Запорожської Січи" без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Тому хто з Українці не належить еще до ніякої орґанізації, нехай прибуде на наш баль а ми його щиро приймемо до тов. „Зап. Січи" і до У. Н. Союза, котрий є найбільшою і найліпшою українською орґанізацією тут в Америці. Памятаймо то, що У. Н. Союз тут на чужині втер слезу не одній вдові і сироті. Тому, ми робітники, повиннісьмо дбати про свою орґанізацію і не підпирати чужих нам ворожих. Не слухаймо тих, котрі нам обіцюють золоті гори, а слова не додержують, але гуртуймо ся до своєї власної орґанізації, котра має найбільшу силу, бо ми є певні, що наша родина дістане по нас свою запомогу. Тому ще раз кличемо до Вас українські робітники: Вступайте в члени тов. „Запорожської Січи" і до У. Н. Союза, бо не знаємо де і коли нещастє а може і смерть нас чекає, а родина лишить ся без кавалка хліба і буде здана на ласку і неласку чужим людям.

Вп. Родимці! Хто бажає гарно забавити ся і повеселити ся доволї, нехай прибуде на сей баль, а не пожалує, бо місце до забави дуже гарне і вигідне, галя до танців велика а музика буде першорядна. За добру забаву ручить — КОМІТЕТ. 79і81

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Зїзд представників революційних орґанізацій в Америці.

Нюйорський „Новый Міръ" доносить, що 7. липня б. р. в Дітройт, Міш., відбудеть ся зїзд представників російських революційних орґанізацій в Америці.

Зїзд має між иншими справами рішити також справу забезпеченя від примусової служби в американській армії тих російських горожан, які під загрозою видаленя із праці у фабриках і заводах вибрали перші американські папери.

У зїзді будуть брати участь орґанізації всіх визначнійших російських народів, однак Українців між ними нема...

Євдоким Мещерський відїзджає до Росії.

„Русскій Голос" доносить, що православний архиепископ Євдоким Мещерський відїзджає 11. липня до Росії і вже більше сюди не поверне ся.

Ціна споживних артикулів тут і за границею.

Що спекулянти рабували і дальше рабують населенє Злучених Держав, показує понизша тафифа ціни поживи в Америці і в Анґлії. Ціна в обох сих краях така:

	В Америці:	В Анґлії:
волове мясо, фунт	42 ц.	44 ц.
масло	42½ ц.	40 ц.
бараболі, бушель	$3.75	$2.10
солонина	45 ц.	48 ц.
мука, бочка	$17.60	$8.20

Таке зіставленє зробив в американськім конґресі посол Ґрагам з Іллінойс. Треба при тім памятати, що всі продукти, продавані в Анґлії, походять зі Злучених Держав, але в Анґлії коштують таньше ніж у Злучених Державах.

Жиди хочуть, аби Злучені Держави домагали ся свободи для Жидів у Румунії.

Бизначнійші Жиди у Злучених Державах, на чолі з Шимоном Вольфом, зажадали від президента Вілсона, щоби він не робив ніяких концесій румунській місії в Злучених Державах, аж доки та місія не запевнить президента, що Румунія надасть право горожанства всім Жидам у Румунії.

Людські бестії.

Дітройтська поліція пошукує за убийником, який знасилував і замордував 13-літну дівчинку Ірену Александер. Злочин поповнено недалеко Гайленд парку, де Ірена Александер зі своєю товаришкою, 10-літною дівчинкою, збирала цьвіти. Знасилувавши 13-літну дівчину, злочинник кулею в голову убив її на місци. Друга дівчинка є ранена кулею в шию. Дівчатка, коли їх знайдено, мали звязані шнурком руки і ноги.

Бахметев каже, що Польща буде платити воєнні кошти.

Борис Бахметєв, голова російської комісії в Злучених Державах, заявив, що Польща одержить повну независимість. Вона заключить союз із алїянтами і повинна покрити часть воєнних коштів.

День Независимости сьвятковано в Анґлії і Франції.

Ціла Франція і Анґлія сьвяткували День Независимости Злучених Держав. В Парижи і Лондоні з кождого дому повівали в той день американські прапори.

КАНАДІЙСЬКІ ВІСТИ.

Ліберали проти примусової військової служби в Канаді.

Канадійський премієр, Борден, вніс резолюцію в державнім парляменті, щоби в Канаді завести примусову військову службу. Проти сього виступив провідник канадійських лібералів, посол Лорієл. Він виголосив у парляменті довшу промову, в якій між иншим говорив:

„Борден, вносячи законопроєкт про примусову військову службу в Канаді, розминаєть ся з основними законами Канади. Закони Канади ще не зперед конференції кажуть, що в Канаді не вільно нікого змушувати до війска і висилати його воювати за море, а можна змушувати лише тоді, коли треба боронити Канаду перед нападом. Закони Канади виразно кажуть, що првительство може змушувати до війска лише тоді, коли хто напав би на Канаду. Тоді власти мали би право змушувати до війска всіх мущин не лише від 18 до 45 літ, але від 18 до 60 літ.

„Однак як тепер так і послідних три роки ніхто в Канаді навіть не думав про якийнебудь напад на Канаду. Такого нападу можна сподівати ся лише зі сторони Німеччини, однак нема ніякого страху, що такий напад може наступити.

„Мені закинуть, — говорив Лорієр — що нарід має право змінити закони і зробити їх такими, якими хоче. Коли в законах нема примусової військової служби в Канаді, то її можна ухвалити і вона буде законною. Дуже добре. Проти сього я ніколи не виступаю. Годжу ся на се так, як згодить ся кождий горожанин. Але нарід перше сам мусить змінити закон, а тоді йому повинувати ся. А я виступаю проти того, щоби власти самі змінювали і ухвалювали закони, без згоди народу. Насамперед горожани Канади мусять самі змінити закони, але лише горожани, а не сей парлямент, який після моєї гадки не має ніяких прав зміняти закони. Най нарід заговорить і скаже нам свою волю, своє слово, аби ми знали, чого нарід хоче. Почувши голос народу, я буду вдоволений. Більше нічого не жадаю.

„Законопроєкт про примусову військову службу в Канаді мусимо дати під загальнє голосованє, бо знаємо скільки то резолюцій надходить від ріжних робітничих орґанізацій проти конскрипції. І то не лише з одної провінції, але і з цілої Канади".

Лорієр каже, чому треба питати робітників про примусову військову службу.

У своїй промові в канадійськім парляменті провідник канадійських лібералів пояснив усім, чому треба питати робітників про справу примусової військової служби. „Треба питати робітників, — говорив Лорієр — бо робітники не є меньше льояльними ані гіршими патріотами Канади від других кляс горожан. Їм, таксамо як і другим клясам, лежить на серці наша справа, але треба памятати, що ніхто не поносить таких жертв, як робітники; на нікого не спадає стільки тягару, як на робітничі кляси. Коли богач піде на війну і там стратить руку чи ногу, то він, повернувши до дому, має достатки і буде в пошані й вигоді доживати віку; але коли таке станеть ся робітникови, то тут маєть ся справа цілком инакше. Нема отже чого дивувати ся, що робітники виступають проти конскрипції. Вони добре бачать своє положенє і тому жадають, аби богач дав також свій маєток на війну, а не лише робітник свою кров. Робітники хочуть також, аби парлямент не ухвалював сам такого важного закона, але най порадить ся вперед усього загалу. Сї домаганя робітників є цілком оправдані. Вони не є ані переборщені ані несправедливі, як дехто закидає. Я годжу ся з ними і жадаю приноровити ся до них. Про примусову військову службу треба спитати нарід. Дайте народови нагоду сказати своє слово!"

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Письмо з Домаморич, пов. Тернопіль.

Федько Струк з Нюарку, Н. Дж., дістав від своєї жінки Явдохи, котра жиє в селі Домаморич (пов. Тернопіль, Галичина) лист (писаний 1. лютого 1917 р.), з якого наводимо отсї цікавійші для загалу вісти:

„Я з дітьми, Богу дякувати, здорова, а господарка у нас виглядає дуже мізерно длятого, що тепер війна. У нас була „позиция", то кулї з гармат свистали понад нами цілий рік. Від гарматних стрілів спалила ся церква і погоріло 14 господарів.

„Боєва лінія посунула ся тепер далї поза Кізлів (пов. Бережани). Наші війска стоять в Годові, а російські в Ценеві, і так бють ся.

„Я одну корову мусїла продати, бо хто мав дві корови, то одну забирали. Я сего року дуже гірко бідую — без куска хлїба і без клаптика соломи, бо не досить, що забирають, але ще миши зїли так, що ані одного стебла ніхто не зібрав.

„Вже три роки війна і всі люди дуже гірко бідують — навіть не можна всього описати".

До того листа дописав ся також приятель Ф. Струка, Михайло Гаврилюк. Він всїм доморицьким людям в Америці желає довгого здоровля і щастя, а кінчить своє письмо отсими словами: „Просїть Бога о як найскорше покінченє війни, бо ми дуже гірко страдаємо!"

Конфіската маєтків за дезертирство.

Галицькі власти урядово оголосили, що за дезертирство до неприятеля правительство сконфіскувало маєтки слїдуючих Українців:

Ілько Волянський, жовнір ц. к. 35 полку краєвої оборони, роджений в Беремовцях.

Дмитро Олїйник, жовнір ц. к. повітової команди загального ополченя ч. 35.

Стефан Куньовський, жовнір, родом з Городка Ягайлонського.

Павло Миколаєвич зі Старяви.

Гаврило Гаманюк зі Старяви.

Антін Возняк з Майдану старого.

Максим Скрапанюк, жовнір ц. к. 8 полку уланів.

Крім того за злочин проти воєнної сили держави заряджено конфіскату маєтку різьбара Романишина з Калуша і Якима Похолоди, господаря з Рибник.

Перепродажа копалень нафти в Бориславі.

Акційне товариство Д. Фанто і С-ка перепродало копальні і рафінерії нафти за суму 250,000.000 корон. Сю суму заплатило акційне товариство „Дайтше Петролеюм Банк".

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Ірляндці сподївають ся протягом двох літ мати свою власну республику.

Дарель Фіджіс, один зі славнійших провідників ірляндської партії „Шін Фейн", який щойно зістав випущений з вязниці, заявив, що Ірляндці не відступлять від своїх цілий і таки мусять виборoти независимість Ірляндії. Шін Фейнери не будуть дармувати. Вони скличуть установчі збори, а сї віднесуть ся до мирової конференції, щоби конференція полагодила ірляндську справу. На тій основі Ірляндці можуть сподївати ся, що їх вітчина протягом двох літ буде самостійною републикою.

Чого хочуть Бельґійці.

Бельґійські делеґати на соціялістичну конференцію в Стокгольмі заявили комісії голяндсько-скандинавських соціялістів, що вони готові вести переговори із німецькими, австрійськими і угорськими соціял-демократами, коли сї остатні з мужеською відвагою відречуть ся династії Гогенцолернів і Габсбурґів. Бельґійці є готові вести переговори на основі російського клича: мир без анексій і відшкодовань.

Вибори до німецького парляменту відложено.

Парляментарна комісія відложила вибори до німецького парляменту. Парлямент Німеччини остане дальше тойсамий, що доси.

Заворушеня на улицях Амстердаму.

В Амстердамі (столиця Голяндії) прийшло сими днями до кровавих заворушень. 3-сотна товпа зоружена в кріси, револьвери і камінє, демонструвала улицями, нападаючи при тім на склепи. Прийшло до бійки і револьверової перестрілки з поліцією.

Демонстрували виключно самі женщини, які хотїли сею демонстрацією висказати правительству свій протест проти вивозу бараболь з Голяндії до Анґлії.

Трон Романових у фінляндськім музею.

З Копенгаґен доносять на основі вістий з Гельзінґфорсу, що в гельзінґфорськім національнім музею уміщено трон бувших російських царів.

Недостача тютюну у Франції.

У Франції панує тепер велика кріза на тютюн. Многі трафіки випродали циґаретки, в нових дістати годї. Вина, як говорять фахові курці, спадає на самих курців, бо забогато зуживали тютюну. В перших чотирох місяцях 1917 року зужитковано 200 міліонів циґаретків більше ніж в остатних чотирох місяцях 1916 року. За остатні чотири місяці в 1916 році зужитковано 12,000.000 кільоґрамів тютюну, а протягом перших чотирох місяців 1917 року зужитковано 14,000.000 кільоґрамів тютюну. Кріза наступила ще й тому, що в 1916 році зібрано з поля лише 15,000.000 кільоґрамів замісць 25,000.000 кільоґрамів.

Молдий хінський цісар мусить женити ся з двома жінками.

13-лїтний хлопчина Гсуан Тунґ, новий цісар Хін, мусить женити ся з двома жінками і удержувати дві родини. Ся конечність виходить з тої причини, що його адоптували (приняли за свого) два хінські цісарі, з тим застереженем, що він оженить ся з їх доньками.

ВСЯЧИНА.

Автомобілї в Злучених Державах.

В минувшім році зареґістровано в Злучених Державах 3,512.996 автомобілїв.

Поцілунок за 300.000 франків.

Лондонські ґазети описують одну цікаву подію, яка мала місце на однім бали, де гостями були самі лондонські аристократи.

На бали навинула ся одна красна акторка, панна Мод Лов. На неї звернуло увагу кілька мущин, а один з них, банкир Гучінсон, приступив до неї і спитав, чи не згодила-б ся вона на один поцілунок, за який він готов заплатити. Акторка згодила ся, але під услівем, що ціна за кождий дальший поцілунок буде двоїти ся.

Тоді почала ся ривалізація між банкиром Гучінсоном і князем Сент-Олбансом. Гучінсон заплатив за перший поцілунок 150.000 франків, а князь Ст.-Олбанс подвоїв ціну, заплативши акторці 300.000 франків. Банкир вже більше не хотїв цілувати, бо побачив, що не виплатить ся.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЮТІКА, Н. П. Бр. св. Петра і Павла, від. 58, повідомляє всїх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся дня 8. липня, о годині 2-гій пополудни, в гали Черкеса. На той мітінґ повинен кождий член явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Контрольори мають здати піврічний звіт. Не забувайте, Брата, про нових членів! Старайте ся записати своїх братів і краянів до нашої орґанізації, з котрої так богато можемо користати і бути забезпеченими в кождім разї і случаю. Котрий член на той мітінґ не явить ся, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — В. Лисогір, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Бр. Сошествія св. Духа, від. 248, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеть ся 8. липня, зараз по Службі Божій. Обовязком кождого члена явитись і вирівнати свої залеглости. Будеть ся приймати нових членів, а відтак всї разом пійдуть до фотоґрафії, котру дасть ся помістити в календарі У. Н. Союза на 1918 рік. Котрий з членів не явить ся, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — О. Собчак, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Українська Січ", від. 59, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся в недїлю, дня (дати не подано. — Ред.) липня 1917 р. о годині 2-гій пополудни, в читальни „Просьвіти", ч. 1071 Пемброук стріт. Кождий член повинен явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Неявившій ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — В. Венгринович, предс.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Любов", від. 15, повідомляє всїх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся в недїлю, 8. липня, о годині 2-гій пополудни, в гали Укр. Ам. Горожан, 822 Н. Френклін стр. На сїм мітінґу буде справоздане контрольної комісії, а також богато инших важних справ є до полагодженя. — М. Зеленський, секр.

В САДІ У ЖИДІВСЬКОГО БАНКИРА У ЛЬВОВІ.

Гість: Як красно у вас соловії співають!

Банкир: Бо ми тримаємо лише найліпші солови! Моя жінка любить все першої сорти!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Дописи.

З DETROIT. MICH.

I.

Опамятались!

Довідуємо ся з протоколу відбувшої ся конвенції У. Ф. С. П., що деякі члени сей партії нарешті опамятали ся — зрозуміли, що їм близша сорочка ніж кожух і сказали собі, що нам перше треба бути Українцями, а відтак аж соціялістами!

Ми можемо радіти з сього. Можемо радіти, що праця, яку положила „Свобода" над нищенем так званого „інтернаціоналізму" принесла корисні наслідки. „Свобода" опамятала і переконала немало визначнійших людий з соціялістичної партії, що вони повинні бути перше Українці, а відтак соціялісти, і вони за се „Свободі" признали рацію. Будучи на конвенції У. Ф. С. П., сі люди остро запротестували, коли на конвенції несьвідомі „інтернаціоналісти" піднесли клич: „Чхать нам на Україну"! Честь їм за се! Честь за се першому відділови У. Ф. С. П., що вислав на конвенцію таких людий, як пп. Т. Лата, Федюшко, Якимів і Починок, котрі протестували проти такої зволочи, як якийсь Ткачук, Дмитришин і Кульчицький, які з заїлостию кричать: „Чхать нам на Україну". Ганьба їм від усього українського народу.

Нині рішаєть ся доля України. Там, в Европі, всі наші елементи злучили ся разом у боротьбі за независимість України. Український соціяліст і визначний письменник Винниченко, котрого наші „інтернаціонали" так високо цінять, нині чи не найбільше енергії покладає в боротьбі за Україну. А наші ідіоти кричать: „Чхать нам на Україну". Соціяліст Винниченко, представитель Головної Української Ради на засіданю депутатів київського военного округа і ради робітробітничих депутатів, заявляєть ся за утворенєм української армії. Між иншим Винниченко говорить: „Український полк — се стихійність, а одинокий вихід — се утворенє спеціяльної української армії. В тім покажеть ся признанє національної ідеї". Що означають сі слова українського соціяліста? Він домагаєть ся, щоби провізоричне правительство Росії негайно полагодило справу України, не відкладаючи її до установчих зборів. Він домагаєть ся, щоби тимчасове правительство признало українську національну ідею сейчас.

Що на се скажуть наші „Кратосоціял-інтернаціонали?" Чи назвуть українських соціялістів (окрім Коряка) на Україні Шайдеманами? Поживем, то побачим!

Сьвідомі члени У. Ф. С. П. повинні постаратись і переконати сих збаламучених космополітів, що нашим обовязком є: помагати нашим братям у старім краю здобути свободу і повну независимість для українського народу; завести такий лад, який показав би ся найлучший, а відтак вже можемо інтересувати ся й „інтернаціоналізмом".

Поінформований.

II.

Остатна проба.

Коли в „Свободі" появила ся з Дітройт допись про упадок О. К. Ф. У., то голова сього нещасливого комітету всіми силами хотів доказати, що нібито сей комітет ще жиє. „Як то — подумав собі предсідатель Дмитро Підгайний — на мене і на мій комітет сьміє хтось писати? Таж прецінь моя особа — се не копиця сіна. Я, рахувати, в старих контрах при войску служив та ще і фельфебром чи фрейтром був, а комітет Федерації, гадаєте, мало добра наробив, мало гроший з людий здер? А справоздання і до нині не здаємо нікому. Що ніби нам хто зробить? Ми „орайт!" А тут беруть і чіпають ся, не знати за що і по що? Я їм покажу! Зрадники! Вони комітет Української Ради хочуть відновити?"

Так певно думав собі голова О. К. Ф. У., чи — як то його звуть — „голова без голови", п. Ґмітро Підгайний, ідучи в неділю, дня 24. червня, на мітінґ Федерації, на котрім він думав доказати чудес. Чудес доказати не вдало ся, бо на збори Федерації прийшло заледви 5 делеґатів і то вже віддавна неістнуючих товариств. Збори були заповіджені на 2-гу годину, але почали ся дуже пізно. Очікувано на делеґатів від тов. ім. М. Павлика, від співацького тов. „Боян" і від тов. „Бандурист" — та надармо, бо делеґатів від сих товариств як не було так не було... Видко зіґнорували зазив „містра" Підгайного і не прислали своїх делеґатів на остатнє засіданє. „Де тонко, там ся і рве" — подумав „голова" тай отворив „сьвітя" збори Федерації, котра має диктувати просьвітно-політичний напрям в Дітройт.

Делеґати від неістнуючих товариств посідали довкола стола і почала ся нарада. Містер голова звернув ся до порожних крісел на невеличкій сали „У. Н. Дому" з отсею просьбою: „Товариші делеґати! Прошу вас, не дивіть ся на сих зрадників, що не явили ся на наш мітінґ, бо вони фарисеї, а головно тов. „Бандурист". Адіть, воно вже не хоче до Федерації належати. Тов. „Бандурист" устроює великий концерт в честь Тараса Шевченка. Як вони сьміють без мене щось устроювати? Га? Таж я, рахувати, уважаю себе за війта в нашій громаді. Вони ще некультурні, бо будуть брати участь в отвореню парохіяльної галі. Ви знаєте се?" Такі кошалки-опалки плів містер голова Підгайний, уживаючи цілу купу польсько-анґлійських слів. „Товариші-делеґати", що сиділи побіч своєї голови, лише головами покивували, даючи сим знак згоди, що будуть разом з Підгайним кирпичити проти тих товариств, котрі не хочуть числити ся з ним.

Та на сім не скінчило ся, бо сі чесні делеґати записали на дневний порядок і справу народну. З якої рації — не знаю. О скільки мені відомо, то федераційники хочуть мати стале збіговиско. Члени „У. Н. Дому" повинні звернути на се увагу і не допускати їх до себе. Чейже вам відомо, до чого довів сей ідіот тай аґент отця Ардана минувшого року „У. Н. Дім". Мусілисьте заплатити $1,000 інтернаціоналам. За дурнісенько. Для федераційників і інтернаціоналів не повинно бути місця в „У. Н. Домі". Вони кажуть, що в них нема вітчини. Українська справа в них нічого не значить. Здирають та рабують бідний нарід, підшиваючи ся під імя українських провідників, а з грішми роблять, що їм хочеть ся.

Ганьба зрадникам українського народу!

Парохіяник.

III.

Що нам робити?

Було колись на Вкраїні
Ревіли гармати;
Було колись запорожці
Вміли панувати!

Було колись в нашій громаді гарно, спокійно жити. Засновували люди товариства, побудували „Укр. Н. Дім", в котрім устроювали концерти, відгравали представленя, а сьвідомійші люди давали на ріжні теми відчити. Одним словом: між народом панувала братерська любов, яка солідаризувала всі наші сили, що стреміли до одного і тогосамого ідеалу. Тож і не диво, що з усіх українських громад у Злучених Державах дітройтська громада вибила ся на перше місце щодо несеня матеріяльної помочи свому рідному краєви. Провід української громади був тоді в руках сьвідомого гуртка людий, що гуртували ся при „Українській Раді". Молоді та ідейні одиниці немало труду доложили, щоб повести просьвітно-культурну роботу в як найкрасший спосіб, аби положена на се праця принесла як найкрасші наслідки.

Як в Америці засновано „Федерацію Українців", відтак позасновувано її окружні комітети, то У. Рада в Дітройт, хоч мала за собою добру репутацію і популярність серед українського загалу, уступила з дороги О. К. Ф. У., посилаючи туди своїх репрезентантів з тою думкою, що загально-народна робота піде ще лучше вперед. Нарід довідавшись, приняв се з великим ентузіязмом. Сповнили ся слова найбільшого Ґенія України, Тараса Шевченка, котрий сказав: „Обнім-те, брати мої, найменьшого брата".

Зразу все йшло як по маслі. Та не довго. Вже по устроєню віча, на котрім зібрано поважну суму гроший і з котрого ще й до нині нема справоздання, де гроші поділи ся, почало ширити ся недовіре до Федерації. Гроші зібрано і відсилано до екзекутивного комітету в Ню Йорку, котрий робив з грішми те, що йому хотіло ся, а справоздане боїв ся надрукувати навіть у „Народній Волі". Всяко о рода швайцари викручували ся тим, що справоздане надрукують у федераційнім органі, котрого і до нині ще нема. Вони наперед знали, що федераційного органу ніколи не буде, отже дурили людий, як лише могли, щоби люди, котрі складали сі гроші, не довідали ся, де вони є. Люди собі думали, що може направду коли дочекають ся справоздания, але дарма! Тоді відвернули ся від Федерації, бо видять, що Федерація не на місци. Раз тому, що не хоче числити ся з народом, друге, що Федерація прибрала цілком соціялістичний характер, а трете, що не признає рації істнованя Українській Раді і не числить ся з духовенством, котре перше положило найбільше праці на поли просьвітно-народнім між нашими еміґрантами на землі Вашінґтона.

Українська громада в Дітройт відвернула ся від О. К. Ф. У., а многі товариства відкликали своїх делеґатів від федераційного комітету. Меґальоманія (манія великости) Д. Підгайного так валинула на деяких членів О. К. Ф. У., що вони (приміром о. М. Стернюк, А. Блащук і М. Левкович) відрекли ся від федерації його комітету взагалі. Остав ся тілько анальфабет Д. Підгайний і ще кілька таких мудрих як він. О. К. Ф. У. находить ся нині в руках штубаків, котрі заледви вміють своє імя підписати, і ми більше не можемо з ним числитись, ані його респектувати.

Що-ж нам тепер робити? Чи загнути руки, тай спокійно дивити ся? Ні! Нині, в таку важну переломову для нас хвилю, ми не повинні сидіти з заложеними руками! Російська революція скинула віковічні кайдани з нашого народу і він нині домагаєть ся від тимчасового російського правительства автономії України. На Україні відбувають ся всенародні зїзди і конґреси, величаво сьвяткують роковини Шевченка. Там нині діється те, про що ми лише мріяли через довгі літа. Тому ми, дорогі Братя і Сестри, не повинні на се байдужно дивити ся. Ми повинні зорґанізувати ся в одну велику громаду, злучити всі українські товариства в Дітройт в одну велику орґанізацію та скликати велике всенародне віче, на котрім ухвалить ся відповідні резолюції до тимчасового російського правительства, щоб воно безпроволочно полагодило справу автономії України. Се повинні зробити і другі громади. Такі резолюції добре би було вислати до Української Ради, а Українська Рада вислала би їх до російського правительства. Сим поможемо дуже богато нашим братям на Україні, котрі нині мимо волі російського правительства відбувають свій конґрес в Києві.

Друге: ми, Українці, повинні мати на узазі се, що десятки тисяч українських засланців вертають із Сибіри до Галичини. Вони безуслівно потребують матеріяльної помочи. Як знаємо, то Українська Рада вислала вже 100.000 рублів на руки голови Української Народної Ради, М. Грушевського. Ми повинні сейчас постарати ся і ще два рази стілько вислати. Україна потребує нашої помочи, як моральної так матеріяльної, тому не спім, а берім ся до роботи!

Іваненко.

УКРАЇНЦІ! ЧИТАЙТЕ УВАЖНО ТУ ВІДОЗВУ!

СІЧ в Ню Йорку

1-ий ВІДДІЛ СІЧОВОЇ ОРҐ. УКР. В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ
ПРОСИТЬ І ВЗИВАЄ ВСІХ УКРАЇНЦІВ НА

ПЕРШЕ СІЧОВЕ СЬВЯТО

— котре відбуде ся —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 15-го ЛИПНЯ (ДЖУЛАЯ) 1917
У ВЕЛИКІМ ПАРКУ

BELVEDERE PARK
в Норт Біч, Лонг Айленд.

МУЗИКА СІЧОВА З ПАССЕЙКУ, Н. ДЖ.

ВСТУП 25 ЦНТ.

УКРАЇНЦІ! Сего року припадають 260-літні роковини смерти гетьмана України, Богдана Хмельницького.

Усе і при всяких нагодах — Українці, що вміють шанувати память своїх великих мужів — з сьвятою пошаною поминали імя і діла великого Гетьмана.

В сім році, в сім великім році великої російської революції, в році побіди народних мас над деспотами — память Богдана Хмельницького належить нам вшанувати з подвійною вдячностю, з подвійним одушевленем і підемом духа.

Хмельницький повів проти шляхоцьких гнобителів і визискувачів людкратичної шляхти польської, цілий український нарід, сердечний український люд із сіл і міст прилучив ся до него!

Хмельницький повів проти шляхоцьких гнобителів і визискувачів людської праці цілий український люд, що з тяжкого суспільного і національного поневоленя кинув ся до боротьби за свободу, за волю, за права людини.

І той самий дух свободи і волі, який пірвав український народ за часів Хмельницького до крівавої розправи з шляхоцькою Польщею, сей „дух" **вільної України без хлопа і пана** жив в народі через сотки літ царського панованя.

Жив і ширив ся проникаючи чимраз дальші маси, захоплюючи собою і московський нарід і в сім великім році дожив до такої сили, що в імя свободи і волі, рівности і братерства людий і народів — повалив раз на все царські порядки, повалив всяку неволю і покріпощенє і несправедливість між людьми!

Пролята кров українських борців Хмельницького не пішла на марно! За що прадіди голови поклали — се правнуки вспіли осягнути!

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ! Приходіть усі на Січове Сьвято! Віддаючи честь памяти гетьмана Хмельницького тимсамим вшануємо память усіх українських борців за свободу і волю народну і віддамо поклін **новій свобідній вольній Україні!**

СІЧ В НЮ ЙОРКУ

П Р О Г Р А М А:

I.

1. Отворенє сьвята.
2. Привіт Січових делеґацій і гостий.
3. Привіт представителів орґанізацій і товариств.
4. Привіт представителів других славянських орґанізацій.
5. Загальна дефіляда перед портретом Богдана Хмельницького і прапорами українськими та американськими.

II.

ВІЛЬНІ ВПРАВИ.

6. Виступ молоденьких січовиків з Ню Йорку.
7. Виступ дівчат січовичок з Ню Йорку.
8. Виступ січовиків з Ню Йорку і околиць.
9. Виступ чеських і хорватських соколів.

III.

10. Пописові січові вправи взагалі.
11. Забави і гри рухові ріжного рода.

ДОРОГА КУДА ЇХАТИ ДО BELVEDERE PARK, NORTH BEACH, L. I.

From Williamsburg or Delancy Street Bridge take Grand Street Car to Belevedere Park before reaching North Beach.

From 23rd St. Ferry take Graham Ave. Car, transfer to Grand Street Car for Belvedere Park before reaching North Beach.

From 59th St., Queensboro Bridge, Flushing or College Point Car to Juction Ave., then 5 minutes walk on Juction Ave. to Belvedere Park.

From 92nd St. Ferry to Ehret Ave., then 5 minutes walk on Flushing Ave. to Belvedere Park.

From 99th St. to 134th St. Ferry to Grand Pier, North Beach, then walk 5 minutes on Juction Ave. to Belvedere Park.

All Brooklyn City Trolley Cars to North Beach pass Belvedere Park.

Дорога до парку (кар-фер) всего 5 ц.
Парк отворений від 10-тої год. рано до 12-тої в ночи.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ШЕКСПІР В ПОВІСТКАХ.

З російського перекладу М. В. КАРНЄЄВА.

—o—

ШЕЙЛОК.

(„Венецький купець").

(Дальше).

— Пане адвокат! Нині ваша мудрість освободила мене і мого приятеля від страшного нещастя, і я прошу вас у віддяку за се приняти три тисячі червінців, котрі ми були винні жидови.

— Але се — додав Антоніо — не може бути винагороджене грішми і ми на все останемо ся вашими довжниками.

Однак Порція не хотіла гроший, лише просила, щоби вони в нагороду дали їй на памятку свої рукавички. Басаніо, виповняючи її просьбу, зняв рукавички і відкрив перстень, отриманий від Порції. Його то й треба було лукавій жінці, щоби пожартувати із своїм мужем. Удаючи, що той перстень дуже сподобав ся їй, вона стала просити о нього в Басанія, котрому дуже неприємно було, що адвокат просить у нього о єдину річ, котрої він не міг дати. З прикростию він відповів Порції, що є змушений відмовити їй ту просьбу, бо не може розстати ся з перстенем, котрий дарувала йому жінка. Але він постарає ся вишукати найдорозший перстень у сьвіті і з задоволенєм подарує його йому.

Порція удала, що образилась тою відмовою і вийшла з салї, сказавши, що сором відмовляти таких дрібниць таким просителям як вона.

— Дорогий Басаніо, — сказав Антоніо — жінка твоя не виразить ні найменьшого невдоволеня; дай йому перстень. Приїхавши до дому, ми розкажемо, яку велику прислугу він оказав нам.

Встидаючи ся показати ся незичливим, Басаніо уступив тій просьбі і післав Ґраціяна дігнати адвоката і вручити йому жаданий перстень. Тоді і писар Неріса, по приміру своєї пані, також зажадала від Ґраціяна перстеня, котрий він отримав перед своїм шлюбом від неї. Ґраціяно, не хотячи, щоби товариш його перевисшив у великодушности, віддав їй перстень. Таким способом невинна хитрість женщин удала ся вповні. Вони не могли здержати ся від сьміху, думаючи о тім, як приїхавши до дому, будуть напастувати своїх мужів за невірність і докоряти за те, що вони розстали ся з їх подарунками і віддали по цілій певности якимнебудь другим женщинам.

Порція, вернувши до дому, була в найліпшім душевнім настрою, як се буває завше, коли чоловік вчинить гарне діло. На души в неї було так легко і весело, що всї предмети видали ся їй росою на сьвіті. Місяць, завало ся їй, ніколи не сьвітив так ясно як в ту ніч. Під впливом того веселого, чистого настрою души вона признала ся, що ніколи в день музика не була їй такою приємною і відрадною як в сю ніч.

Увійшовши в хату і переодївшись в попередну одежу, Порція і Неріса стали ждати прибутя своїх мужів, котрі дійсно разом з Антонієм приїхали майже в слїд за ними. Басаніо представив свого приятеля Порції; відтак почали ся взаїмні представленя та поздоровленя, серед чого вони замітили, що в куті хати Ґраціяно і Неріса чогось сварять ся. „Уже сварня, — сказала Порція — що є такого?"

— Тут ходить о перстень, котрий Неріса дала мені; — відповів Ґраціяно — на нім були вириті слова: „Люби мене і не лишай".

— Які-б там не були слова, перстень не може стратити своєї вартости, — мовила Неріса. Коли я його тобі давала, ти заклинав ся, що заховаєш його до смерти, а тепер кажеш, що-сь віддав його якійсь-там женщині.

— Клену ся тою рукою, — сказав Ґраціяно — я віддав його молодому молодцеви, майже хлопчині; він був за писаря у молодого адвоката, котрий вибавив житє Антонієви; молодий хлопчина просив його у мене в нагороду, а я ніяк не міг відмовити йому того.

— Не гарно, Ґраціяно — сказала Порція — що ви так швидко розстали ся з подарунком своєї жінки; по собі можу уважати, як то неприємно Нерісї. Я також дала мому Басанієви перстень і я переконана, що він не розстанеть ся з ним нізащо в сьвіті.

Тоді Ґраціяно в своє справдане сказав, що Басаніо подав йому в тім случаю примір, віддаючи вперед свій перстень адвокатови.

Учувши се Порція, так як і Неріса, виразила уданий гнів і стала обсипувати мужа докорами. Бажаючи успокоїти жінку, Басаніо заклинав ся, що той перстень не є в руках женщини, що він віддав його молодому адвокатови на його горячу просьбу, не бажаючи його образити.

— Менї не лишало ся нічого більше робити, люба Порціє, — казав він; — мені так було соромно і жалісно перед самим собою за той поступок, що я передав перстень уже через Ґраціяна; прости мені. Колиб ти була на моїм місци, я певний, що ти сама випросилаб у мене перстень, аби віддати його тому славному адвокатови.

— Ох! — крикнув Антоніо, — я є нещасливою причиною всїх тих сварів!

Порція просила його не турбуватись і увіряла його, що присутність його в Бельмонтї, не зважаючи на ті сварнї, дуже їй приємна.

— Я вже один раз заложив своє тіло за Басанія, — говорив Антоніо, — і мене не було би вже між живими, колиб не поміг чоловік, котрому Басаніо віддав ваш перстень. І тепер я готов заручити і душею вам, що ваш муж ніколи не зраджував вас.

— Ну, то будьте-ж тепер за нього порукую, — сказала Порція — дайте йому сей перстень.

Басаніо з великим здивованєм пізнав в тім перстени тойсамий, що віддав адвокатови; але Порція швидко розвязала його здивованє, оповівши про свої пригоди в ролї адвоката — і Неріси в ролї писаря. Нічого й говорити про те, як приємно було Басанієви учути, що його приятель вибавлений зістав відвагою і розумом його жінки.

Радости того зібраня не скінчили ся впрочім тим відкритєм; в доверешенє загального щастя Порція прочитала письмо, — незвісно, як воно дістало ся в її руки — котре звіщало, що кораблї Антонія, уважані за затоплені, щасливо прибули до пристани. Траґічний початок їх історії зістав цілком забутий; сьміяли ся до розпуки і над пригодою з перстенями і з мужів, не пізнавших своїх жінок. Вкінци Ґраціяно заявив, що нічого в житю не буде так бояти ся, як страти перстеня Неріси...

(Дальше буде).